

ధాన్యం కొనుగోలు కష్టాలు

ଲଂଗାଳାରେ ଧାନ୍ୟ କୋମ୍ପିଗ୍ରେନ୍ ସମସ୍ୟାଲୁ ନାନାଟକୀ ପେରୁ
ତି ଗୁରୁତ୍ୱାୟୁ. ପ୍ରକୃତି ପୈପରୀତ୍ୟାଲୁ, ଅକାଲ ପାର୍ଶ୍ଵାଲୁ, ପର
ଦଲ, ତେଗକ୍ଷଣ ତତ୍ତ୍ଵକୁ ବ୍ୟାପାରକ୍ଷା, ପଠନିବାରେ ପଠନିବାରେ ପଠନିବା
ବିକଳ୍ୟାଚଢ଼ାନ୍ ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ ବିପରୀତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତକାମ ହାରିଥିଲା. ପ୍ରକ୍ଷ୍ଵା
ତଂ ମୟୁଲୁ, ପାର୍ଶ୍ଵାଲୁ ଭୟପେଦୁତ୍ୱରେ ପଠନିବାରେ ପଠନିବାରେ ପଠନିବାରେ
ମାନୁଷାଳ୍ପାନ୍ ଚେତି କୋମ୍ପିଗ୍ରେନ୍ କେବଳ ପଦିକାପୁଲୁ କାନ୍ପନ୍ତାରୁ.
ନାନାକାଳଂ ମାର୍ଗେବୀଳିଙ୍କ ନୀଜିନ୍ ପ୍ରାରଂଧରେ ଦାଦାପୁ ନେଲ
ରୋଜୁରୁ ଅପ୍ରତ୍ୟେକାନ୍ତି ସରିପଦ କୋମ୍ପିଗ୍ରେନ୍ କେବଳାଲୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଚେଯକହୋପଦଂତେ ଦୈତ୍ୟାନିକି ଆଦିଲେଖିନ୍ ଅଭିନକାଳୁ ଏବର
ପୁରୁତ୍ୱାୟୁ. ମାର୍ଗେବୀଳି କୋମ୍ପିଗ୍ରେନ୍ ଚେତିନ କେବଳାଲ୍ଲେ ଧାନ୍ୟଂ
ଅମ୍ବୁକୁନ୍ତିନ୍ଦନକୁ ଶୌକର୍ଯ୍ୟାଲୁ, ଯାଂତ୍ରାଲୁ, ପରିକାଳାଲୁ ତେକ
ଦୈତ୍ୟାଲୁ ନାନା ଜୟାମନ୍ଦଲୁ ପଦଦୁନ୍ତାରୁ. ଏହି ନମ୍ବୁଯଂତୋ
କୋମ୍ପିଗ୍ରେନ୍ ଚେତିନ ଧାନ୍ୟାନ୍ତି ଦିନମକୁନ୍ତିନ୍ଦନକୁ ମୁଲ୍ଲାର୍ତ୍ତେ ପୋର
ନରଫରାଲ ସନ୍ତ୍ର ବହୁପରିଦିନ ଚେତିକେହାଲି. କାହିଁ ଇତିତ ପରକୁ
ଏଟୁବନ୍ଦି ବିପ୍ରାଂଦଂ ଦେବ. ଦିନତେ କୋତଳୁ କେତିନ ଧାନ୍ୟାନ୍ତିନ୍ଦନ
କଳାଲୁ, ରୋତ୍ତ ମ୍ଲୀ ମ୍ଲୀ ଦେବ ରାପଲାଗା ପୋସି ଏବରମାପୁଲୁ ମାନ୍ସୁ
ନାରୁ. ରାତ୍ରିପ୍ରାସ୍ତଂଗା ନାନାକାଳଂ ନୀଜିନ୍ତାରେ 60.8 ଲକ୍ଷା
ଏକରାଲ୍ଲେ ପରିସାଗୁ ଚେତାରୁ. ଆସିପାବାହି ଜିଲ୍ଲାରେ 45ବେଳ ଏକ
ରାଲ୍ଲେ ପ୍ରାଦୁର୍ଦ୍ଧାର୍ଯ୍ୟାଲ୍ଲେ ସନ୍ତ୍ରକଣ ଧାନ୍ୟାନ୍ତି ନୀଗବେଶରୁ. ଅଲାର୍
ରାତ୍ରିପରିଦିନ ମଂଚିର୍ଯ୍ୟାଲୁ, ମହାବ୍ୟାଭାବାଦ୍, ମୁର୍ଯ୍ୟାପେଟ୍, ନଲ୍ଲ
ଗୋପ, ଜିତ୍ୟାଲ, କାମାର୍ଦ୍ଦି, ନିଜାମାବାଦ୍, ପେଦପଲ୍ଲ ତଦିତର
ଜିଲ୍ଲାର୍ଲେ ପରିସନ୍ତରକାଳନ୍ ଅତ୍ୟଧିକଠାନ୍ ପାଗ ଚେତାରୁ. ମେତ୍ତାନ୍
ଗା 60.8ଲକ୍ଷା ଏକରାଲ୍ଲେ ସାତିନ ପରିକି 146.70ଲକ୍ଷା ଟନ୍ସୁ
ଲ ଧାନ୍ୟଂ ଦିଗୁବଜଦି ପଞ୍ଚୁଂଦିନି ଅଳଚନା. ଇଂଦୁଲ୍ଲେ 91 ଲକ୍ଷ
ଟନ୍ସୁଲ ମେର କୋମ୍ପିଗ୍ରେନ୍ କେବଳାଲକ ପଞ୍ଚୁଂଦିନି ଅଳଚନା. ଇତି
କଃ ଧାନ୍ୟାନ୍ତି 50 ଲକ୍ଷା ଟନ୍ସୁଲ ମେର ପନ୍ଦୁରକଣ ଉଠିବନ୍ଦିନ୍ଦି
ଭାବିପ୍ରିସ୍ଟାନ୍ଦି. ଇତ ମହାବ୍ୟାବ୍ୟନଗର, ଫିଲ୍ମ୍‌ନ, କାମାର୍ଦ୍ଦି, ନଲ୍ଲ
ଗୋପ, ଭୁବନେଶ୍ୱର, ମୁର୍ଯ୍ୟାପେଟ୍, କରୀନଗର, ନିଜାମାବାଦ୍
ପଠନ୍ତି ଜିଲ୍ଲାର୍ଲେ ମୁମ୍ବଦନ୍ତ୍ସୁଗା ପରି ପାଗ ଚେଯଦଂତେ ଜପୁକ୍ରିକେ
75 ଶାତଂ କୋତଳୁ ପ୍ରାଦୁର୍ଦ୍ଧାର୍ଯ୍ୟାଲୁ. କଃ ମାର୍ଗେବୀଳିଙ୍କ ନୀଜିନ୍ତାର୍
ରାତ୍ରିପରିଦିନ 7,250 ଧାନ୍ୟଂ କୋମ୍ପିଗ୍ରେନ୍ କେବଳାଲୁ ଅପରିଦିନ
ଅପ୍ରତ୍ୟେକାନ୍ତି ଅଳଚନା. ଇଂଦୁକ ଗୋପ ନୀଜିନ୍ତାର୍ ପରିଦିନ
ପରିକାଳାଲୁ, ତୁଳାକଂ ତୁଳାକଂ ଯାଂତ୍ରାଲୁ ତଦିତର ବାହିନୀ

సమకూర్చల్ని ఉంటుంది. అయితే ఇప్పటి వరకూ రాష్ట్ర వ్యాపంగా దాదాపు 2,600 కొనుగోలు కేంద్రాలను ప్రారం బిలొరు. ఈ 25 లోజుల్లో కొనుగోలు చేసింది దాదాపు 30 వేల టుమ్మలు మాత్రమే. ధాన్యం కొనుగోలు నిమిత్తం ముం దుగానే అందుకు అవసరమైన వస్తువులను సమకూర్చల్ని ఉండగా, ఇప్పటికీ అవి అందుబాటులోరకి రాలేదు. కొను గోలకు అవసరమైన వస్తువుల కేసం మార్కెట్‌లోగొఱి ద్వారా ఇప్పుడు టెండర్లు పీలవడం అధికారుల పనితీరుకు అడ్డం

వరకూ ఇది పూర్తి కాలేదు. అవి ఎప్పుడు వస్తాయి, కొనుగోలు కేంద్రాలకు ఎప్పుడు చేరతాయినేది అదికారులకే తెలియాలి. ఈ సీజనులో దాదాపు 22 కోట్ల గన్నీ సంచులు అవసరం అప్పతాయిని అంచునా. అల్యతే ఇంచులో 7 కోట్ల పాత గన్నీ సంచుల కాగా, మిగిలినవి కొత్తవి కావాలి ఉంది. కానీ పాత గన్నీ సంచులకే బెందరు ప్రివిచారు. మరొవక్క గ్రామాల్లో కొనుగోలు కేంద్రాల ఏర్పాటుకు స్థలసుస్థ వేధిస్తోంది. అర్కిరకగ ఉన్న స్థలంలో ధాన్యం ఆరబోసించుకు ఇఖుందయు ఎదురుపుతున్నాయి. మార్కెటీం అదికారులు సరఫరా చేయక పోవడంతో ధాన్యం తడిసి పోకుండా టారూలిప్పను కొనుగోలు

కీంటాలు రూ. 2,320, సాధరణ రకాలకు రూ. 2,300 గా ఉంది. సన్నాలకు ప్రభుత్వం రూ. 500 బోన్స్ నిర్జ్యాలుచడం తో ఈ రకాలకు కీంటాలుకు రూ. 2,800 చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. అయితే తేమ శాతం ఎక్కువగా ఉండంటూ పలు మిల్లలల్లో కనీస మద్దతు ధర చెల్లించకుండా దోఫిడి చేస్తు న్నారు. కొనుగోలు కేంద్రాల సమస్యలతో రైతులు మిల్లర్లు, దళారులను ఆశ్చయిస్తుంటే వారు మాత్రం తేమ శాతం పేరు తో కీంటాలకు 1,700వేల రూపాయల నుండి 1,900 రూపాయలకు కొనుగోలు చేస్తున్నారు. అలాగే ప్రభుత్వ కేంద్రాల్లో సన్న ధాన్యం కొనుగోళ్లు ప్రారంభం కాకపోవడంతో అప్పుల జాధలు తట్టుకోలేక పలువురు రైతులునన్న దాన్యం కూడా బోన్స్ లేకుండానే అమ్ము

కుంటున్నారు. ఫలితంగా కైతులు క్రీంటాలుకు దాదాపు 400 రూపాయ నుండి వెయ్య రూపాయలు వరకూ నష్టపోతున్నారు. ఇదే సమయంలో మెడక్, గజ్యోల్ సిద్దిపేట, చేర్యాల, సంగునూరు, దుబ్బాక తదితర ప్రాంతాల్లో ధాన్యం కొనుగోళ్ల వ్యవహారం గుండరగోళంగా తయారైంది. కేంద్రాలు తెరిచినా ఇంకా మిల్లుల ఎంపికపై స్పృశ్యత రాకపోవడంతో కొనుగోళ్ల ముందు కు సాగడం లేదు. పంట చేతికొచ్చినా ప్రభుత్వ కేంద్రాల్లో కొనుగోళ్ల లేకపోవడం తో కైతులు దశారుల బారిన పడుతున్నారు. వరాలు గుబలు పుట్టిస్తుండటంతో ఆరపెట్టిన ధాన్యాల్ని కాపాడుకునేందుకు నానా యాతనలు పడుతున్నారు. మెడక్ జిల్లా గజ్యోల్ మార్కెట్ యార్డులో ఈ నెల 3వ తేదీన కొనుగోలు కేంద్రం ఏర్పాటు చేసినా ఇక్కడ ఇప్పటివరకూ ఒక సుచైనా కొనలేదు. మెడక్ జిల్లాలో కొనుగోలు చేసిన ధాన్యాల్ని పంపించేందుకు జిల్లాలో సుమారు 140 మిల్లుల వరకూ సీఎంఆర్ కోసం ఎంపిక చేయాల్సి ఉంది. ఈ నేపథ్యంలో ధర తక్కువైనా వ్యాపారులకు విక్రయించుకుంటున్నారు. తేమ, సంచలు, హమాలీల పేరుతో కేతులు వేస్తూ వారు కొంటున్నారు. నిర్వర్జ జిల్లాలో కైతుల నుండి కొనుగోలు చేసిన ధాన్యం తరలించేందుకు ముందుగానే రపాజా వాహనాల పెండర్లను ఖరారు చేయాల్సి ఉండగా, దాన్ని జాగ్రణ చేయడంతో కైతులు ఇఖ్యందులు పడుతున్నారు. ఆలస్యంగా పెండర్ ప్రక్రియను చేపట్టడంతో అంటుటో ఏవాదాలు రావడంతో ఈ వ్యవహారం కోర్కుకు చేరింది. ఇలా ధాన్యం అమ్ముకునేందుకు కైతులు పడరాని పాట్లు పడుతున్నారు. ●

ఇక 'తన' కోసం!

త్తానీకి ఎన్నికల బిల్లోకి
మొదిగారు ప్రియాంకగాంధీ.
కాంగ్రెస్ ద్రేషులు నిజానికి చాలా
కాలం నుంచే ఆమె రాక్షణ్యం నుండి
రుషున్నాయి. ఏ ఎన్నికలు జరి
గినా ఆమె పోటీ చేస్తారనే ప్రచారం
కూడా విస్తారంగా జరుగుతోంది. కా

ఎ.వి ప్రసాద్

యేళ్ల వయసులో తొలిసారి నా తండ్రి రాజీవ్ గాంధీ కోసం ఎన్నికలు ప్రచారంలో పాల్గొన్నాను. తర్వాత తల్లి, అన్న, ఇతర కాంగ్రెస్ నేతలకోసం 35 యేళ్లగూ ప్రచారం చేస్తూనేఉన్నాను, నా కోసం నేను ప్రచారం చేయడం జడే మొదటిసారి. వయస్సాన్ని ప్రజలకు ప్రాతిషిధ్యం లభించే అవకాశం రావడాన్ని ఓ వరంగా భావిస్తున్నానింటూ అమె చేస్తున్న ప్రచారం చూస్తుంచే ప్రజలలో అది అమితమైన ప్రభావాన్ని చూపించలని దేవుని అనిపిస్తుది. రాఘవుల్గాంధీకి రాజీవ్ యాలలో వెన్నుంటి ఉంటూ ఆయనప్రధాని కావాలని ప్రియాంక కూడా చాలా కలలు కన్నారు. అయితే ఇక ఆయనకంటే అమెకి ప్రదాని అవకాశాలు మెరుగుపడ్డయిని కాంగ్రెస్ క్రేణులు భావిస్తున్నట్లుగా చెబుతున్నారు.

గతంలో ఉత్తరవదేశ్లోని రాయబెర్లి, అమెదినియాజకవర్గాలు కాంగ్రెస్ పార్టీకి కంచుకోటులుగా ఉంటే, ఆ జాతీయాలో ఇప్పుడు వయస్సాన్ని కూడా చేరిందిని చెప్పవచ్చు. ఉత్తర భారతంలో రాఘవుల్, దడ్సియాది నుంచి ప్రియాంక ఎన్నికల రాజీవీయాల్లో కొనసాగితే రెండు ప్రాంతాలలోను కాంగ్రెస్ మహ్మి పుంజుకోనే అవకాశాలున్నాయి. 2019లో ప్రియాంక ఉత్తరవదేశ్ కాంగ్రెస్ ప్రధాన కార్యదర్శిగా నియమితులైన తర్వాత అమె రాయబెర్లి నుంచి పోటీ చేస్తేరిని ఎవ్వువగా అనుకొన్నారు. ఒక దశలో వారణాసి నుంచి ప్రధాని మోదీపై పోటీచేస్తేరసే ప్రచారం కూడా జిరిగింది. తర్వాత 2022లో జిరిగిన రాష్ట్ర అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో కాంగ్రెస్ తగినంత ప్రభావం చూపలేకపోయింది. అప్పుడే అమెప్రత్యక్ష రాజీవీయాలలోకి రాపాలం టూ దేవవ్యాప్తంగా పోస్ట్రూల్ కూడా వెలియాయి. చివరకు సవాళ్లుప్రతిసివాళ్ల మధ్య అమె ఇంత

ధృత్రిష్యంలో వెలరుతున్న
మండిక్తతలు ఎటువైపు మట్టతూ
యొన్న ఆంధోళన ప్రపంచదౌలను
పట్టిపెడిసేంది. నిన్నమొర్హటివరకూ
ఇజ్యాయీర్ అటు పాణిస్త్నా, ఇటు
ఇజ్యాయీర్ లెబనాన్లల్పై డాడులు నిర్వహించిం
ది. లెబనాన్ నరిశుదుల నుంచి పెంజోలూ

మధ్యప్రాచ్యంపైనే ఫోకన్!

గంగా 'శుద్ధి'లో జావ్యమెందుకు?

తీయనది గంగా పరిరక్షణ, పునరుష్టివసం, కాలు
జూ ప్రాచీనీ సమర్పించంగా తగ్గించటం వంటి లక్ష్యాలను సాధించటానికి జూన్ 2014లో కేంద్ర ప్రభుత్వం అమాదించిన సమిక్షత పరిరక్షణమిషన్ 'సమామి గంగే'. ఇది జలశక్తి మంత్రిత్వ పరిధిలోని జలవనరుల, నదుల అభివృద్ధి, గంగా పునరుష్టివసం శాఖ అభ్యర్థంలో కొనసాగుతోంది. మునిపల్, ప్రస్తుతం కొనసాగుతను కార్బ్రైకమాలను నది పరివాహక విధానంతో సుమగ పద్ధతిలో ఎక్కుతం చేసే లక్ష్యంతో "సమామిగంగే" పథకాన్ని 2015లో ప్రారంభించారు. గంగా పరివాహకంలోని పశ్చిం మురుగుల్లు, పారిశ్రామిక వ్యాపారాలు, ఘనవ్యాపాల యాజమాన్యం మెరుగుదల వంటి వివిధ కాలుష్య పనులను పరిష్కరించటానికి, కాలుష్య నివారణ చర్యల వంటి విభిన్న ప్రమేయాలను కలిగిన మిషన్ ఇది. పర్యావరణ ప్రాపణలు, జీవవైద్యపరిరక్షణ, అడవులపెంపకం, నదితీరాల వద్ద సౌకర్యాలు, పారిపుస్తాన్ని మెరుగుపరచటం, సామాన్యం పెంపుదల, పరిశోధన, పర్యవేక్షణతో పాటు ప్రజలకు అవాహన కలిగించాలి. సౌస్టాషన్ రిజిస్ట్రేషన్ య్యాక్ట్ 1860 ప్రకారం 2011 ఆగస్టు 12న గంగాపుస్తి జాతీయి మిషన్ (నేపసల మిషన్ ఫర్ ట్రీన్ గంగ - ఎన్విఎసి)ను సౌస్టాషన్ నమోదు చేసారు. ఇది పర్యావరణ (రక్షణ)నిబంధనల చట్టం ప్రకారం ఏర్పడిన నేపసల గంగారివర బేస్స్ అధారిటీ (ఎన్జిఆర్ట్ బిప్) అమలు చేసే విభాగంగా పనిచేస్తోంది. ఎన్జిఆర్ట్ బిప్ చట్టం నుండి ఎన్విఎసిజని రఢ్య చేసి 2016 అళ్టేబ్రిం 7న గంగా నది పునరుష్టివసం, రక్షణ, నిర్వహణకు 'జాతీయ గంగా కౌస్టిల్సి ఏర్పాటుచేసారు. గంగపుస్తి జాతీయి మిషన్ కింద 2024 సెప్టెంబర్ 30వరకు 482 ప్రాజెక్టులకు ఆమోదం తెలిపారు. వీటిలో 302 ప్రాజెక్టులు పూర్తి అయ్యాయి. 137 ప్రాజెక్టులు పూర్గాతిలో ఉన్నాయి. 43 ప్రాజెక్టులు పెందరింగ్ దశలో ఉన్నాయి. ఈ ప్రాజెక్టులు ఉత్తరాభాండ్, ఉత్తరప్రదేశ్, హిమాచలప్రదేశ్, దిశ్టి, హర్యానా, హిమార్, జార్ఖాండ్, పశ్చిమ బెంగాల్, రాజస్థాన్లలో ఉన్నాయి. తెలంగాణలోనూ ఒక ప్రాజెక్టు ఉంది. ఈ ప్రాజెక్టులను నిధులను జపాన్ ఇంటర్వెన్షన్లే కోఅపరేషన్స్ ఎస్సీ, ప్రపంచబ్యాంక్, సమామి గంగా ప్రొగ్రామ-1, నమామి గంగా ప్రొగ్రామ-2, నాన్ ఎంటపి, ఇతర సంస్థలు అందిస్తున్నాయి. రూ. 20,000 కోట్ల బడ్జెట్లను గంగా నది, దాని ఉపనదులను పునరుష్టివిపంచసేందుకు జూన్ 2014 నుండి 2021 నుండి మార్చి 31వరకు సమామి గంగే మిషన్కు తేటాయించారు. కార్బ్రైకము అవశ్యకత వ్యాప్తిని పరిగణనలోకి తీసుకుని 2026 వరకు రూ. 22,500 కోట్ల బడ్జెట్ వ్యయంతో సమామి గంగే మిషన్-2ని భారత ప్రభుత్వం ఆమోదించింది. ఈ మిషన్లోని ఐదు ప్రధాన విభాగాలు ఏమిటంటి నిర్వాల్ గంగ, అవిరల్ గంగ, జన్ గంగ, జ్ఞాన గంగ, అర్థగంగ. గంగా పరివాహక ప్రాంతంలోరూ. 31717 కోట్లు నిధులతో 6196 ఎంవల్డి (ప్రతిరోజు మిలియన్ లీటర్లు) మురుగుసీటి శుద్ధి సామర్పణ కలిగిన మొత్తం 201 మురుగుసీటి ఇంప్రాప్ర్స్క్రుట్ ప్రాజెక్టులను మంజారు చేసారు. 5282 కి.మీ. మురుగుసీటి నెట్వర్కును ఏర్పాటు చేసారు. వీటిలో 116మురుగుసీటి ప్రాజెక్టులు (రూ. 14652 కోట్లు) విజయవంతగా పూర్చుయ్యాయి. దీనిఫలితంగా 3110.5 ఎంవల్డి మురుగుసీటి శుద్ధిసామర్పణ, పునరుధరణ స్థాధ్యమైంది. చర్చశుద్ధి, పస్తుపరిశ్రమ, ఇతర రంగాల కు ఆర్కింగా మధ్యతు ఇష్టానికి, కాలుష్యం తగ్గింపును ప్రోత్సుపాంచంటానికి పారిశ్రామిక సమాపోలను గుర్తించింది. ఇప్పటివరకు ఐదు కామన్ ఎఫ్యూమెంట్ ట్రైట్మెంట్స్ పారిశ్రామిక ప్రాజెక్టులను మంజారు చేసింది. జిజ్యూలో (20 ఎంవల్డి), బాంఫర్లో (4.5 ఎంవల్డి), ఉన్నామ్లో

(2.65 ఎంఎల్డి), మధురలో (6.25 ఎంఎల్డి), గోరక్ష పూర్వలో (7.5 ఎంఎల్డి) ఉన్నాయి. మధుర, జజ్ఞోతూన క్లస్టర్లో నిర్వాణం పూర్తయింది. చేతిలో అలాగే సెన్సార్ల ఆధారిత రియల్ ట్రైమ్ స్టీప్స్ మొను ఉపయోగించి గంగా న నీటి నాణ్యత పర్యవేక్షణను నిర్వహిస్తున్నారు. జాతీయ కాలువ్య నియంత్రణ మండలి, రాష్ట్ర కాలువ్య నియంత్రణ బోర్డుల ద్వారా 97ప్రదేశాలలో నీటి నాణ్యతను పర్యవేక్షి

చేసింది. ఈ గ్రామాల్ని బహిరంగ మలవిసర్జన రెవ్వత గ్రామాలుగా ప్రకటించబడ్డాయి. గంగా పరివాహక గ్రామాల్ని ఘన, ద్వా వ్యర్థాల నిర్వహణను చేపట్టటానికి రూ.124 కోట్లను విడుదల చేసింది. గ్రామాల నుండి నదిలోకి ప్రవ హిచే కలుపిత నీటినమస్యను పరిష్కరించటానికి గ్రామాలలో పారిపుద్ధాన్ని మెరుగుపరిచింది. గంగా నది పరివాహక ప్రాంతాల్లో జీవవైభవ్యం నెలకొల్పటం గంగా పునరుష్టివన జాతీయ మిశన్ దీర్ఘకాలికలక్ష్యం. నది పరివాహక ప్రాంతాల్లో ఎంపిక చేయబడిన స్టోనిక, అంతరించిపోతను జీవవైభవ్య ఆపరేటరీయ జనాభాసు పునరుష్టించటం, తర్వాత పూర్తి చార్యత్రిక పరిధిని అక్రమించి, గంగా నది పర్యావరణ వ్యవస్థల సమగ్రతను కాపాడుకోవటంలో జీవజాలం తమ పాతను నిర్వర్తిస్తాయి. అటవీ పరిశోధనా సంస్థ/ఇండియన్ కౌన్సిల్ ఆఫ్సిపరేస్చీ రీసెర్చ్ అండ్ ఎడ్యూకేషన్ సహాయులో 2015-16లో గంగానది పొడవునా అడవుల పెంపకంకోసం శాస్త్రీయ ప్రణాళికను రూపొందించారు. డ్రోఫూన్లోని పార్ట్రైట్ రీసెర్చ్ జెస్స్సీట్లూట్ (ఎఫ్ఐఎస్) రూపొందించిన “పోర్స్ ట్రి ఇంటర్వెన్షన్స్” ఫర్ గంగా” అనే ఈ సమగ్ర ప్రణాళిక నివేదిక ఆధారంగా పనులను చేపట్టారు. ఉత్తరాఖండ, ఉత్తరప్రదేశ్, బీహార్, జార్ఖండ్, విశ్వమిశ్రాల్ రాష్ట్రాలలో మొత్తం 1.34 లక్షల ప్రాంతాల వీసీస్టర్లో గంగా నది బడ్డున రూ. 2.293.73 కోట్ల అంచనా వ్యయంతో అడవులను పెంచుతున్నారు. చిత్రధి నేల పరిరక్షణ కూడా ‘సమామి గంగేలో అంతర్భాగం. భారతదేశంలోని మొత్తం 75 రామ్సర్ (చిత్రధి నేలలు) సైట్లు ఉండగా గంగా పరివాహక ప్రాంతాల్లో 23 ఉన్నాయి. సమామి గంగే కార్బోక్రమం కింద చిత్రధి నేలల పరిరక్షణ రూ.12.54 కోట్లతో నాలుగు ప్రాంకులను మంజూరు చేసారు. వైభవ్యబోరితమైన పరిశోధన, శాస్త్రీయ మాపింగ్, అభ్యర్థులనాలు, సౌక్రణ్య-

ఆధారిత విధాన సూక్తికరణకు నమామి గంగా జ్ఞాన్ గంగా కృషి చేస్తారంది. లైడర్ మాస్టింగ్, జిపిఎస్, రిమోట్ సెన్సర్ ఎంగ్ తదితరఱంశాల్లో పరిశోధనలను ప్రోత్సహిస్తారంది. గంగా నాల్జెడ్ సంటర్ కింద వివిధ ప్రాజెక్టులన్నాయి. గంగా నది పరివాహకాలకు సంబంధించిన విభిన్న దేటా సెట్ల విఫ్టేషన్, మొడలింగ్ తో సహా జ్ఞానవసరులను స్పృష్టించటం, నిర్వహించటం, కొత్తతలో చెనల అవసరం, లక్ష్మీ పరిశోధన కు మద్దతు జ్ఞానం ద్వారా పరిశోధన ఆపిమ్పురణలను రూపొందించటం, ప్రోత్సహించటం, జాతీయ, అంతర్జాతీయ పేరున్న విశ్వవిద్యాలయాలు/సుందర్యులు, ప్రభుత్వ, భైవేట్ సంస్థలు, ఎంజెచిల్స్ తో పథ్విక్ ప్రమేయు నిర్మాణ భాగస్వీమ్యాల ద్వారా పరిశోధనలు చేయించటం గంగా జ్ఞాన్ కేంద్రాల ప్రధాన లక్ష్యాలు. సంప్రదాయు, స్టోనిక జ్ఞానాన్ని నిరంతరం ప్రతిభింబిస్తానే అత్యాధునికమైన శాస్త్రియు, సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని ఉత్సత్తుచేసే సంస్థల్లో జికేని ఒకటిగాాంది. ప్రమ రణలు, అన్స్ట్రేన్, మళ్ళీమిదియా ఉత్సత్తులు, వర్పువల్ దేటా బేస్లు, ఈ-లైబ్రరీల నిర్వహణను ప్రోత్సహిస్తారంది. ఎంపిక చేసిన నగరాల్లో కుంట/దెరువుల పునర్వ్యవస్థన పనులు, ఘాటలు, స్కూలువాటిక అభివృద్ధికి నదిరీప్రాంత అభివృద్ధి సంస్కరణ కృషిచేస్తారంది. ఈ ప్రాజెక్టుల కింద 238 ఘాటలు, 63స్కూలు వాటికలు, తొమ్మిది కుంటలు/దెరువుల పునర్వ్యవస్థ రణకు నిదులు మంజురుయ్యాయి. వాటిలో 208 ఘాటలు, 53స్కూలు వాటికలు, తొమ్మిది కుంటలను నిర్మించారు. నది పునర్వ్యవస్థనాన్ని ప్రోత్సహించటానికి, వివిధ భౌగోళికాల ప్రాంతాల రక్షణకు వాటాదారులతో నిన్నగ్రహమై ఎన్ ఎంసిజి పనిచేస్తారంది. ప్రకృతి-సమాజం మద్య, ప్రజలు- నదుల అనుసంధానాన్ని బల్సాపేతం చేయటం లక్ష్మిగంగా అర్థ గంగా కార్యక్రమాన్ని 2019లో ప్రారంభించారు. నది ప్రాచీన వైభవాన్ని పునర్వ్యవస్థనించటంలో ఇది దోషాద్వాపడుతుంది. ●

